

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	
Αριθ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ	1131
Ημερομηνία καταθέσεως	13/11/17

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Αθήνα, 13-11-2017

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς την Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού

Θέμα: «Περραιβία: μία αναξιοποίητη περιοχή αρχαιολογικού και πολιτισμικού πλούτου στο Νομό Λάρισας»

Από χιλιάδες έτη, είναι γνωστό ότι στο βόρειο τμήμα του Νομού Λάρισας απλώνεται η ευρύτερη περιοχή της Περραιβίας, που ξεκινά από την κοίτη του Πηνειού ποταμού μέχρι τα όρια της Μακεδονίας, περιλαμβάνοντας τον παραολύμπιο χώρο. Η περιοχή της Περραιβίας κατοικήθηκε καταρχήν από τη φυλή των Λαπιθών και στη συνέχεια από τους Περραιβούς, με τις πλέον γνωστές αρχαίες πόλεις να είναι οι Ολοοσσών (σημερινή Ελασσόνα), Άζωρο - Δολίχη - Πύθιο (που αποτέλεσαν την αρχαία Τριπολίτιδα, ως συνένωση οικισμών, αντίστοιχη του σημερινού Καλλικράτη), Δωδώνη, Κύφος, Ηλώνη (σημερινό Αργυροπούλι ή Τσαριτσάνη), Χυρετίαι (σημερινό Δομένικο), Γόννοι, Μάλλοια. Μάλιστα, η Περραιβική Τρίπολη ή Τριπολίτιδα, αποτέλεσε την πρώτη αμφικτιονία στον αρχαίο κόσμο.

Η ιστορικότητα και μοναδικότητα της ευρύτερης αυτής περιοχής στο Νομό Λάρισας, κίνησε πολλές φορές το ενδιαφέρον των ανθρώπων της και των ιστορικών και αρχαιολόγων. Συγκεκριμένα, η πρώτη γνωστή προσπάθεια ανασκαφής στην περιοχή, φαίνεται να χρονολογείται το έτος 1912, όταν, με επικεφαλής τον καθηγητή και ιστορικό Αρβανιτόπουλο, έγινε ανασκαφή στο Β/Α άκρο του Καστριού, στη θέση «Τούμπα», όπου βρέθηκε τάφος, στο κύριο τμήμα του οποίου βρέθηκαν πιθάρια με στάχτη και νομίσματα, ενώ ακόμη μέχρι και σήμερα δεν έχει προχωρήσει η ανασκαφή στο σημείο του κυρίως νεκρικού θαλάμου. Στη συνέχεια, το έτος 1935, ομάδα χωρικών της περιοχής, με μόνο όπλο τη γνώση και το μεράκι τους, ζήτησε και έλαβε άδεια από τον Υπουργό Παιδείας, και με τη βοήθεια ενός Γερμανού ραβδοσκόπου επανέλαβαν την ανασκαφή στην ίδια περιοχή, φέρνοντας στο φως τον τάφο του Βασιλιά Αρχέλαου, καθώς και ταφόπλακα μήκους δύο μέτρων που έκλεινε με μπρούτζινη κρικοθηλιά. Η ιδιωτική πρωτοβουλία ήταν η μόνη δυνατή «επιλογή», ως φαίνεται, και κατά τα επόμενα έτη, όταν το 1959, παρουσία του Γερμανού αρχαιολόγου καθηγητή Βλαδίμηρου Μίλοβιτς, πρότανη του Πανεπιστημίου της Χαϊδεμβέργης, ήρθαν εκ νέου στην επιφάνεια σπουδαία ευρήματα, όπως τάφοι σε μια περιοχή έκτασης 5.000 τ.μ., γεγονός που πιστοποιεί την ύπαρξη νεκροταφείου, τα δε ευρήματα φυλάσσονται σε αποθήκες στο Μουσείο Λάρισας. Η πρωτοβουλία της Πολιτείας, καταγράφεται για πρώτη φορά κατά το έτος 1996, και στη συνέχεια το 1997, όταν οι πρώτες ανασκαφές από την 7η Βυζαντινή Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, οποίες έφεραν στο φως, μεταξύ άλλων:

- στη θέση Παλιοκκλησι, σε μια έκταση 2.400τ.μ., μία παλαιοχριστιανική τρίκλιτη βασιλική, μήκους 16,7μ και πλάτους 9,30μ, προσκτίσματα αριστερά και δεξιά, στοά συνολικού μήκους 24 μ. και δύο νεκροταφεία με 328 ταφές δύο διαφορετικών περιόδων, της παλαιοχριστιανικής και της μεσοβυζαντινής,
- στο Πύθιο, το ιερό του Απόλλωνα Πυθίου, που συνδέεται με τους πανάρχαιους μύθους και τη λατρεία του Απόλλωνα στους Δελφούς, το οποίο, μάλιστα, εντοπίστηκε από τους αρχαιολόγους μέσα σε πυκνό δάσος πουρναριών,
- στην ευρύτερη περιοχή της Αζώρου, τμήμα του ισχυρού τείχους της Ακρόπολης (3ος αι. π.Χ.), πλάτους 3μ., καθώς και ισχυρούς αμυντικούς πύργους, ημικυκλικούς εξωτερικά και ορθογώνιους εσωτερικά, που ενισχύουν κάθε 29 μ. το ευθύγραμμο τείχος,

- ομοίως, στην ίδια περιοχή, κρημνίσματα αρχαίων κτιρίων και σύγχρονους λιθосωρούς, με 120 θραύσματα γλυπτών και αρχιτεκτονικά μέλη ιωνικού ναού του 3ου προχριστιανικού αιώνα, όπως γείσα, βάσεις κιόνων, αετώματα και άλλα, που οι επιγραφές αποδίδουν στον Απόλλωνα Λύκειο, κύρια θεότητα λατρείας της Αζώρου,
- στις θέσεις «Άγιος Αθανάσιος» και «Κοπάνα», βασιλικές της Βυζαντινής περιόδου, καθώς και έναν ισχυρό αναλημματικό τοίχο του 5ου αιώνα π.Χ., μήκους 47 μ. και ύψους 1,50 - 2,50 μ. και ένα άλλο του 3ου αιώνα π.Χ. Η δε σπουδαιότητα του δεύτερου τοίχους, αφορά στο ότι αυτός κατασκευάστηκε για να στηρίζει ένα πλάτωμα-άνδρo, όπου είχε θεμελιωθεί η αστική έπαυλη του Νικάρχου, η οποία όμως εξακολουθεί να παραμένει ανεξερεύνητη. Σημειώνεται ότι, στο αίθριό της, βρέθηκε στημένη στη θέση της μία ιστορικής σπουδαιότητας μεγάλη επιγραφή-επιστολή του βασιλιά της Μακεδονίας, Αντίγονου Δώσωνος, προς το βασιλικό επιστάτη της.

Επειδή και στις τρεις πόλεις της Περραιβικής Τρίπολης, Πύθιο, Άζωρο και Δολίχη, οι έως τώρα ανασκαφές έχουν φέρει στο φως ερείπια από την κλασική, ελληνιστική και ρωμαϊκή περίοδο.

Επειδή, με σχετική του έρευνα, το Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, όπως και πολλοί αρχαιολόγοι και ιστορικοί, πιθανολογούν ότι στην περιοχή του Ολύμπου υπάρχει μία Θεσσαλική Δωδώνη, με Μαντείο προς τιμή του Διός, και μάλιστα το τοποθετούν στην περιοχή του Πυθίου, καθώς εκεί υπήρχε ένας μοναδικός τόπος, ο χώρος του οποίου λειτουργεί ως «αντιχείον», δηλαδή δέχεται ήχους από μακρινές αποστάσεις και ανακλώνται στο σημείο αυτό, συγκεντρώνοντας διάφορα διασυμπαντικά ηλεκτρομαγνητικά κύματα που εκπέμπονται σε διάφορες κατευθύνσεις

Επειδή η ανάδειξη αυτών των αρχαιολογικών θησαυρών στα βόρεια του Νομού Λάρισας θα σημάνει την πλήρη και ουσιαστική πολιτισμική, ιστορική και τουριστική αναβάθμιση της περιοχής, με τα οφέλη που αυτό συνεπάγεται, ήτοι την προσέλκυση ικανού αριθμού Ελλήνων και αλλοδαπών τουριστών και την οριοθέτηση του προσανατολισμού της ως ένας πολιτιστικός τουριστικός προορισμός, ελκυστικός για πολυήμερες αλλά και ολιγοήμερες εκδρομές ή ακόμη και για μονοήμερες αποδράσεις για τους κατοίκους της ευρύτερης περιοχής της Θεσσαλίας.

Επειδή, εάν γίνουν νέες ανασκαφές, πιθανολογείται ακόμη και η ανεύρεση των ανακτόρων του Βασιλιά Πηλέα και του Πρίγκιπα Αχιλλέα, αφού ο λαός του τελευταίου ονομάζονταν «Έλληνες», και εδώ οφείλεται και το όνομα της Χώρας μας, αλλά ταυτόχρονα «Έλληνες» ονομάστηκαν και οι πρώτοι εν Θεσσαλία άνθρωποι!

Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, από τα οποία προκύπτει εύλογα η σημαντικότητα της συνέχισης των ανασκαφών, στο μέγιστο δυνατό, στην εν λόγω γεωγραφική περιοχή, η δε αδιαφορία της Πολιτείας θα κοστίζει μετά βεβαιότητας από κάθε άποψη και θα οδηγήσει σε αφανισμό των κρυμμένων αρχαιολογικών θησαυρών, αν δεν υπάρξει σχέδιο για την προστασία και ανάδειξή τους, Ερωτάται η κ. Υπουργός:

1. Έχετε συγκεκριμένο σχέδιο για την περαιτέρω ανάδειξη, την προστασία και την εν γένει διάσωση των αρχαιοτήτων της περιοχής της Αρχαίας Περραιβίας του Νομού Λάρισας? Αν ναι, με ποιον φορέα θα συνεργαστείτε και ποιο το χρονοδιάγραμμα που προβλέπετε?
2. Προτίθεστε να προβείτε σε χρηματοδότηση των ανωτέρω απαραίτητων πρωτοβουλιών, μέσω εργαλείων χρηματοδότησης, όπως επί παραδείγματι, μεταξύ άλλων, του τρέχοντος προγράμματος ΕΣΠΑ?

Ο Ερωτών Βουλευτής

Γεώργιος Κατσιαντώνης

Βουλευτής Νομού Λάρισας